

PROTOKOL O HODNOCENÍ PRÁCE

Katedra filozofie

Práce:	diplomová
Posudek:	oponenta
Práci hodnotil:	Mgr. Radek Schuster, PhD.
Práci předložila:	Bc. Radka Čtveráková
Název práce:	Použití jazykových prostředků ve vybraných sociálně-psychologických experimentech

1. CÍL PRÁCE (uved'te, do jaké míry byl naplněn):

Obecným cílem práce je „zhodnotit úlohu, kterou hrají použité jazykové prostředky v mocenských vztazích zobrazených ve dvou vybraných experimentech.“ Tento cíl je v úvodu ještě konkretizován: 1) „zaměřit se na to, jak fungují řečové akty vykonané v experimentech, které se odehrávají na pomezí dvou rámců, tj. reality a fikce“; 2) odpovědět na otázku, „jak mocenské vztahy ovlivňují mluvní akty“; 3) „zhodnocení aplikovatelnosti teorie řečových aktů“. Cíle práce byly naplněny přesvědčivě.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické a vlastní práce, vhodnost příloh apod.):

Posuzovaný text je dokončenou verzí diplomové práce, jež byla obhajována již u SZZ konané 25. května 2021. Diplomantka sama požádala o více času na dopracování náročného projektu a ke zdařilému výkladu teorie mluvních aktů (42 stran), který již byl připraven v předchozí verzi práce, přidala i aplikaci teorie mluvních aktů při interpretaci jazykových promluv v rámci dvou sociálně-psychologických experimentů (27 stran): Milgramova experimentu zkoumajícího poslušnost vůči autoritě (Yale, 1963 / Stanley Milgram, *Obedience to Authority: An Experimental View*, 1974) a Zimbardova vězeňského experimentu (Stanford, 1971 / Philip Zimbardo, *The Lucifer Effect: Understanding How Good People Turn Evil*, 2007). Tato přidaná analýza konkrétních promluv vybraných z obou experimentů je poučená a nápaditá, diplomantka na ní navíc názorně ukazuje i limity samotné teorie řečových aktů.

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, přehlednost členění kapitol, kvalita tabulek, grafů a příloh apod.):

Po stránce gramatické i stylistické má text úroveň odpovídající nárokům kladeným na diplomové práce. V textu se občas objevují jen drobné stylistické nedostatky a překlepy, v seznamu literatury není sjednoceno psaní jmen autorů.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkový dojem z práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek apod.):

Ačkoliv mě napadá několik kritických připomínek k metodologii i k výsledkům analýz vybraných promluv, práci považuji za originální a podařený příspěvek k oboru *Teorie a filozofie komunikace*. Nejzajímavější a dalšího zkoumání hodné se mi zdají úvahy, které se týkají mluvních aktů na pomezí skutečného a fiktivního rámce a mluvních aktů vykonaných pod nátlakem.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři):

1. Následující tři metodologická východiska uvedená v úvodu práce považuji za diskutabilní. Obhajte je:

1) „Jednotlivé experimenty budu zkoumat pouze z roviny jazykových promluv. Při zkoumání budou tedy vynechány veškeré ostatní vlivy např. prostředí, ve kterém se dané subjekty nacházejí.“

2) „U zkoumání řečových aktů budu využívat anglického originálu, protože Austinova i Searlova teorie jsou vytvořeny pro aplikaci na anglický jazyk.“

3) „[Oba experimenty spojuje jeden hlavní bod, kterým je zkoumající [SIC] poslušnost vůči autoritě.] Dalším pojítkem je osobní známost obou autorů experimentů. Milgram se znal osobně se Zimbardem již od školy.“

2. Zrekapitulujte svůj pokus využít teorie umlčování při analýze mocenských vztahů v rámci obou experimentů.

3. Zamyslete se nad tím, jaký je rozdíl mezi fiktivním rámcem zkoumaných experimentů a simulovaným prostředím, které nabízí současné technologie, jako jsou počítačové hry či virtuální realita. Jak by fungovala teorie řečových aktů v rámci uvedených experimentů, v nichž by byli někteří aktéři nahrazeni umělými agenty, resp. algoritmy?

6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA (výborně, velmi dobře, dobře, nevyhověl):

výborně

Datum: 23. srpna 2021

Podpis: